

O B S A H:

(Číslo se vztahují k číslům při odstavcích.)

ÚVOD.

Naléhavá nutnost řešiti dělnickou otázku. Bolestné rysy této otázky: Příčiny jejího vzniku. Její důležitost, Zájem církve o ni. Její svízelnost (1). — Smutné postavení dělníka volá po pomoci (2).

A) SOCIALISMUS DĚLNICKÉ OTÁZKY NEROZŘESÍ.

NAVRH SOCIALISMU: ZRUŠIT SOUKR. VLASTNICTVÍ (3).
PROČ JE ŘEŠENÍ SOCIALISMU NEPŘIJATELNÉ.

Dělnictvu by se jím nepomohlo, nýbrž ještě uškodilo (4).

Bylo by nespravedlivé k jednotlivcům: Právo vlastnit je důsledkem přirozenosti člověka, obdařené rozumem. Člověk se má starati o budoucnost. Člověk je měl hned již před vznikem státu (5, 6). Země byla sice dána všem lidem, nikoli však každému v témž smyslu (7). Právo vlastnické uznáváno praxí národů, zákonodárstvím států, zákony Božími (8).

Bylo by nespravedlivé k rodině: Právo vlastnické v souvislosti s přirozeným právem člověka založiti rodinu (9). Rodičům soukromé vlastnictví umožňuje lépe se postarati o děti. Stát nesmí tohoto práva rodičů rušiti (10). Stát nemá vůči rodině práva neomezená (11).

Socialismus by rozvrátil společenský řád.

ZÁVĚR:

Řešení dělnické otázky možno jen na základě soukromého vlastnictví (12).

B) SPRÁVNÁ CESTA K ŘEŠENÍ DĚLNICKÉ OTÁZKY.

I ÚLOHA CÍRKVE.

CÍRKEV MÁ PRÁVO MLUVITI DO ŘEŠENÍ SOC. OTÁZKY.

Dvě základní sociální zásady církve. Neoddávej se ilusím, ber život realisticky: úplná rovnost lidu je nemožná; údělem člověka zůstane práce; rájem bez starostí život ne-

bude nikdy (14). — Třídní boj je nauka nepřirozená a zhoubná (15).

Křesťanská spravedlnost vůdčí zásadou při řešení. Ať se věrně plní převzaté povinnosti: povinnosti dělníků; povinnosti zaměstnavatelů (16); hlavně pak ať zaměstnavatel platí spravedlivou mzdu (17).

Důležitost víry v nadpřirozený cíl při řešení dělnické otázky. Tato víra jediná dovede vnést plně světlo do této otázky (18). Používání majetku ve světle zjevení (19). Chudoba a práce ve světle zjevení (20). Bratrská láska mezi zaměstnavateli a dělníky — důsledkem této víry (21).

Církev zasahuje do dělnické otázky svou činností. Vede lidi k mravnosti — bez pevné mravnosti je všechna sociálně-reformní práce marna; doklad z dějin (22). Zachovávaní příkázání Božích napomáhá často i k hmotnému blaho-bytu (23). Charitativní činnost církve. Reholní řády dobročinné. Stát nemůže plně nahraditi sociální činnost církve (24).

II. ÚLOHA STÁTU.

KOMPETENCE STÁTU V DĚLNICKÉ OTÁZCE (25).

Odůvodnění této oprávněnosti. Stát má pečovati o obecné blaho (26). Má se starati o všechny vrstvy občanstva, tedy i o dělnictvo. O dělnictvo se musí starati zvláště pečlivě (27).

Hranice kompetence: musí šetřiti práv jednotlivců a rodin (28).

Obor kompetence: Má zajistiti nejen právní bezpečnost, nýbrž i jinak pečovati o statky duchovní a hmotné. Se zvláštní péčí má chrániti práva slabých a chudých (29).

NĚKTERÉ ZE SOCIÁLNÍCH ÚKOLŮ STÁTU.

Zabezpečení soukromého vlastnictví a některých jiných předpokladů zlepšení postavení dělníka (30). Odklizení příčin vedoucích ke stávkám (31). Ochrana náboženství a mravnosti. Ochrana nedělního a svátečního klidu (32). Ochrana před vykořisťováním. Pracovní doba a odpočinek. Práce žen a dětí. Odpočinek přirozenoprávním předpokladem každé námezdné smlouvy (33).

STÁT A SPRÁVEDLIVÁ MZDA.

Spravedlnosti mzdové se neučiní vždy zadost již tím, že se přesně dodrží dojednané podmínky. Spravedlivá mzda musí stačiti na výživu dělníka. Výši mzdy konkrétně a všeobecně stát ať neurčuje (34). Mzda ať umožní dělníku úspory a získání soukromého majetku. Požehnané účinky rozšíření soukromého majetku mezi proletariátem. Daně ať nevyčerpávají soukromých majetků (35).

III. ÚLOHA SVĚPOMOC. ORGANISACÍ.

DŮLEŽITOST A NUTNOST SVĚPOMOCNÝCH ORGANISACÍ. (36.)

Mají základ v přirozené potřebě člověka (37). Stát tedy nesmí znemožňovati právo shromažďovací, nesledují-li sdružení cíle špatné nebo nebezpečné (38). Také sdružení náboženská - i vůči státu - mají přirozená práva (39).

KATOLICKÉ ORGANISACE DĚLNICKÉ.

Jejich důležitost (40). Záslužná práce těch, kdo v nich nebo o ně pracují (41). Náboženská práce mezi členstvem jejich nejvznešenějším úkolem (42). Jejich úkoly sociální. Výsledky práce katolických organizací dělnických: jsou důležitým činitelem ve státě v úsilí o obecné blaho (43.) - získávají si také úctu jiných stavů — dobrý vliv na bloudící vrstvy dělnické (44).

ZÁVĚR.

Všichni povolání činitelé do práce a to co nejrychleji!
Výzva ke křesťanské lásce (45).